

Help, de buxusmot rukt op!

Meeste signaleringen gedaan in Brabant, in het gebied Zaltbommel-Geertruidenberg

Sinds enige jaren wordt in Nederland plaatselijk de buxusmot waargenomen. Deze mot houdt zich specifiek op in Buxus en kan in dit gewas dan ook grote schade veroorzaken. Omdat buxus een product is dat veel toegepast wordt in het openbaar groen en particuliere tuinen, vormt de buxusmot naast *Cylindrocladium* een bedreiging voor de populariteit van buxus.

Auteur: Stefan Even

Vraatschade door rupsen van de buxusmot.

Foto: Dr. Reiner Schrage

Achtergrond en herkenning

De buxusmot (*Glyphodes perspectalis*, syn *Diaphania perspectalis*), komt van oorsprong uit Azië en is sinds enkele jaren actief in West-Europa. De mot heeft een spanwijdte van ongeveer 4 cm en is over het algemeen wit met een bruine rand. De mot zet zijn eitjes af aan de onderzijde van het blad. De jonge rupsjes zijn vuilgeel en ca. 2 mm groot. Na enkele dagen krijgen ze bruine lengtestrepen. Oudere rupsen zijn felgroen en hebben een zwarte kop en kunnen 4 cm groot worden. De rupsen kunnen het gehele jaar aangetroffen worden. De eerste vlinders kunnen aangetroffen worden in april/mei.

De plaag kent een snelle ontwikkeling, mede vanwege de minimaal twee generaties die gedurende het jaar voorkomen. In Zuid-Duitsland komen zelfs standaard drie generaties per jaar voor. Onder gunstige omstandigheden is dit ook

Foto: Andreas Vietmeier

Buxusmot.

Foto: Dr. Reiner Schrage

in Nederland denkbaar. De mot is door import in Duitsland terechtgekomen. De plaag is sindsdien (2007) continu gesignaleerd in Duitsland, alsook in Nederland. In Nederland zijn de meeste signaleringen gedaan in Brabant, in het gebied Zaltbommel-Geertruidenberg, waar deze mot in voornamelijk particuliere tuinen en openbaar groen een jaarlijks terugkerend probleem is. Maar ook zijn enkele buxusmotten aangetroffen in de regio's Zuid-Holland en Limburg.

We zien dat het probleem zich niet verder uitbreidt binnen Nederland, maar vooral een lokaal probleem vormt.

De rupsen van de buxusmot kunnen in korte tijd veel vraatschade aanrichten. Planten kunnen zelfs volledig worden kaalgevreten. Opvallende symptomen zijn dode en aan elkaar gesponnen blaadjes en 'bladskeletten'. Veel particuliere tuinen en openbaar groen hebben in de afgelopen jaren grote schade ondervonden. Ook

de boomkwekerij heeft plaatselijk wat schade ondervonden van de buxusmot. Door de rupsen aangetaste planten zijn veelal onverkoopbaar.

Na aantasting zijn de planten vaak verzwakt. De verzwakking veroorzaakt een invalspoor voor schimmels zoals *Cylindrocladium buxicola*. Deze combinatie kan leiden tot volledige afsterving van de Buxusplant.

Bestrijdingsmogelijkheden

Het is belangrijk dat de buxusmot na signaleren goed bestreden wordt om verdere uitbreiding van de plaag te voorkomen. Een landelijke uitbreiding van de plaag zou een gevaar kunnen vormen voor de populariteit van Buxus. Gelukkig is de afgelopen jaren gebleken dat het verspreidingsgebied van deze plaag zich niet tot nauwelijks heeft uitgebreid. Wel blijft monitoring van belang, om snel in te kunnen grijpen bij een eventuele uitbreiding van deze plaag.

Door het scouten in het gewas kunnen haarden met rupsen getraceerd worden, en door het ophangen van feromoonvallen kan de mot gesignaleerd worden. Na signalering is het verstandig een bestrijding uit te voeren.

Boomkwekerij: Over het algemeen worden de rupsen van de buxusmot in de boomkwekerij goed bestreden met de beschikbare insecticiden. Middelen welke een werking hebben op de buxusmot zijn de middelen met een werking op rupsen zoals Steward, Runner, Dimilin en Decis. Daarnaast kan gebruikgemaakt worden van een bacteriepreparaat met *Bacillus thuringiensis* (merken: Turex en XenTari).

Openbaar groen: In het openbaar groen zijn de volgende middelen toegelaten welke een werking hebben op de rupsen van de buxusmot: Calypso, Dimilin, NeemAzal, Turex en XenTari.

Verschillende stadia van de buxusmot.

Foto: Andreas Vietmeijer

Particulier: Voor de particuliere tuinbezitter vergt de bestrijding vaak wat meer moeite. Vaak wordt de plaag pas opgemerkt wanneer deze al in een vergevorderd stadium is en meerdere stadia van deze plaag naast elkaar voorkomen. Bij een kleine aantasting kunnen spinsels met rupsen handmatig weggeknipt en afgevoerd worden. Bij een grotere aantasting is het verstandig een bespuiting uit te voeren. Voor een goed resultaat zijn vaak twee (à drie) bespuitingen met een interval van 10-14 dagen nodig. Omdat de mot twee à drie generaties per jaar kent, dient de ontwikkeling goed gevolgd te worden om zo nodig een bestrijding op de tweede en/of derde generatie rupsen uit te kunnen voeren. Middelen die toegepast kunnen worden door de particulier met een werking op de rupsen van de buxusmot zijn o.a.: Spruzit, Pyrethrum en Calypso.

Project

Cultus Agro Advies volgt de buxusmot sinds een aantal jaren, waarbij gekeken wordt naar de mate van aantasting en de cyclus van de mot. Door het uitvoeren van een jaarlijkse inventarisatie en het ophangen van feromoonvallen wordt de vlucht van de mot in het concentratiegebied gevolgd. Daarnaast worden in een aantal regio's feromoonvallen opgehangen, om te monitoren of de plaag zich verder over het land uitbreidt. Hiermee wordt inzicht verkregen in de mate van aanwezigheid van de mot en de levenscyclus onder het Nederlandse klimaat.

Een volgende stap in het project is een mid-delenproef. Daarbij worden naast middelen voor de professionele gebruiker ook middelen voor de particulier meegenomen, om ook een advies uit te kunnen brengen over de meest effectieve bestrijding van de rups aan zowel de buxuskweker als de groenvoorziener en de particuliere tuinbezitter.

Auteur Stefan Even is werkzaam als teeltadviseur bij Cultus Agro Advies bv.

